

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VII.21.512/2015/10.

A tanács tagjai: .Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke
.Vezekényi Ursula előadó bíró
.Osztovits András bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Budai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Budai György ügyvéd

Az alperesek: I. rendű,
II. rendű,
III. rendű,
IV. rendű,
rendű

Az alperesek képviselője: Mózes Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Mózes Brigitta ügyvéd I. rendű

Dr. Spisák Béla Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Spisák Béla ügyvéd IV. és V. rendű alperesek képviseletében

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.609/2015/9. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és az elsőfokú határozat száma: Miskolci Járásbíróság 21.P.22.634/2014/14-1. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) Ft, a IV. és az V. rendű alpereseknek 63.500 - 63.500 (hatvnanháromezeröttszáz-hatvanháromezer-öttszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 1.296.000 (egymillió-kettőszáz-kilencvenhatezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A IV. és az V. rendű alperesek mint hitelezők és a II. rendű alperes mint adós és zálogkötelezett között 2004. április 22-én,

közjegyzői okiratba foglalt lakáscélú, forintalapú kölcsönszerződés jött létre. A szerződésben a felperes haszonélvezőként és zálogkötelezettként, a III. rendű alperes dologi adósként és zálogkötelezettként szerepelt. A szerződést a hitelezők képviselőjében meghatalmazottként K L-né és B-né H E írták alá. Az aláírás alatt rögzítésre került, hogy az V. rendű alperes a IV. rendű alperes meghatalmazottja.

- [2] A felperes és a II. rendű alperes között létrejött szóbeli megállapodás értelmében - a szerződésben foglaltak ellenére - a kölcsön törlesztő részleteinek megfizetését, haszonélvezeti jogára tekintettel a felperes vállalta. A felperes a törlesztő részleteket nem fizette, ezért a hitelezők felmondták a szerződést.
- [3] 2013. július 18-án az V. rendű alperes az I. rendű alperesre engedményezte a szerződésből származó követelést. A fennálló pénztartozás ekkor 9.122.624 Ft volt, amelyet sem a felperes, sem a II. és a III. rendű alperes nem fizetett meg.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [4] A felperes keresetében a kölcsönszerződés létre nem jöttének, másodlagosan annak, illetve a fent írt engedményezés, valamint a kölcsönszerződés, annak felmondása érvénytelenségének megállapítását kérte.
- [5] Az I., a II., a IV. és az V. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, míg a III. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Úgy ítélte, a perbeli szerződés létrejött, a IV. és az V. az rendű alperesek egyetemlegesen vállaltak kötelezettséget a kölcsön nyújtására, amely kötelezettségüket teljesítették. A szerződést az V. rendű és az általa képviselt IV. rendű alperes nevében arra jogosultak írták alá. Téves az a felperesi jogértelmezés, amely szerint a közjegyzői okirat valamennyi kiadmányához csatolni kellett volna a közjegyzői okirat mellékleteit képező, a képviselői jogosultságot igazoló, eredeti okiratokat. Az elsőfokú bíróság a szerződés érvénytelenségét sem találta megállapíthatónak. A szerződés meghatározza ugyanis a jogszabályi előírás szerint az ügyleti kamatot, a kezelési költség, a hiteldíj mértékét, rendelkezik azon kamatperiódus időtartamáról, amely alatt nem kerülhet sor a hiteldíj megváltoztatására.
- [7] Az elsőfokú bíróság utalt arra, az üzletszabályzat a szerződés részévé vált, mivel a felperes az őt terhelő kötelezettség ellenére sem bizonyította, hogy annak megismerésére nem volt lehetősége.
- [8] Az elsőfokú bíróság a szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközését

sem tudta megállapítani a hitelezőket egyoldalú módosításra feljogosító, az előtörlesztésre, illetve a felmondásra vonatkozó rendelkezések tekintetében.

- [9] Hivatkozva a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 210. § (2) bekezdésében írtakra, tévesnek találta azt a felperesi érvelést is, miszerint a hitelező a kölcsönszerződés alapján a tőkén és annak kamatain felül jogszerűen díjat, költséget nem számíthat fel. Úgy ítélte, a perbeli szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és d) pontjában foglaltaknak is maradéktalanul megfelel.
- [10] A fent kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az érvényesen létrejött szerződés érvényes felmondását vitató keresetet is.
- [11] Rögzítette, az I. rendű alperes mind anyagi jogi, mind eljárásjogi jogképességgel rendelkezik, az engedményezésre ez okból, - a felperes állításával szemben - jogszerűen került sor.
- [12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta a Pp. 253. § (2) és 254. § (3) bekezdésében foglaltakra utalással. Az elsőfokú bíróság jogi érveit kiegészítette azzal, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés nem sérti a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjtv.) 120. §-át, 129. § d) pontját. Tartalmazza ugyanis, hogy a közjegyző meggyőződött a IV. és az V. rendű alperes nevében eljárók képviseleti jogosultságáról, mellékleteként az ezt igazoló okiratok csatolásra kerültek. A közjegyzői okirat e tartalmára tekintettel a másodfokú bíróság úgy ítélte, nincs jelentősége annak, hogy ezek a dokumentumok a közjegyzői okirat kiadmányaihoz nincsenek hozzáfűzve.
- [13] A másodfokú bíróság idézte a Kjtv. 131. § (1) bekezdésében írtakat, miszerint nem tekinthető közokiratnak az az okirat, amelyet a közjegyző a 120-129. §-ban foglaltak megsértésével vagy elmulasztásával készített. Ilyet azonban nem talált megállapíthatónak. A Kjtv. 130. §-ában, 131. § (2) bekezdésében, illetve a 132. § (2) bekezdésében írtakra hivatkozással rögzítette, ha a közjegyző az V. rendű alperesnek a IV. rendű alperes részére adott 2004. február 23-án kelt közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazását a jelen szerződés mellékleteként nem csatolta, az nem járt a közjegyző által készített okirat közokirati jellegének elvesztésével.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetnek megfelelő határozat meghozatalát kérte. Állította, a jogerős ítélet a Kjtv. 113. §-ában, a 132. §-ban, a 129. § d) pontjában, a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésében, a 213. § (1) bekezdés b), c) és d) pontjában, a 3. számú melléklet I.2 pontjában írtakat sérti.

- [15] Kifejtette, a közjegyzői okiratba foglalt szerződés nem a valóságnak megfelelő tényeket tartalmazza. Az abban rögzítettek ellenére, az 1. és a 2. számú melléklet az okirathoz nem került csatolásra. Abból nem tűnik ki, hogy az V. rendű alperes milyen okból jogosult a IV. rendű alperes képviselőjére. A felperes szerint a meghatalmazás tényét nem utólag, hanem a szerződéskötés során kell igazolni. Egy jogügylet közjegyzői okiratba foglaltan érvényesen nem jöhet létre, ha az maradéktalanul és hiánytalanul nem felel meg a Kjt.-ben a közjegyzői okirat tartalmával szemben támasztott követelményeknek. A felperes előadta, a szerződéskötéskor nem volt megállapítható, hogy az aláírók rendelkeztek-e együttes aláírási joggal a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. A szerződésből hiányoztak továbbá a Hpt. 3. számú melléklet I.2 pontjában előírt azonosító adatok. A fentiek miatt a jogügylet érvényesen nem jött létre.
- [16] A felperes kifejtette azt is, a perben eljáró bíróságok nem vették figyelembe, hogy a per tárgyát képező szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és d) pontjában írtakat nem tartalmazza, ezért semmis. Állította, a hivatkozott jogszabályi rendelkezésekben előírtaknak a szerződésben és nem az üzletszabályzatban kellett volna szerepelniük.
- [17] A felperes sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem foglalkozott azon érvelésével, miszerint a szerződés a pénzkölcsön Hpt.-ben írt fogalmába ütközik.
- [18] Előadta, a másodfokú bíróság nem foglalt állást abban a kérdésben sem, hogy az I. rendű alperesnek nincs perbeli jogképessége, és ez okból az engedményezési szerződés nem jött létre.
- [19] Az I. rendű alperes, valamint a IV. és az V. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmeikben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.
- [20] A felperes 2016. május 12-én kelt beadványában a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjának megsértését is állította.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Pp. 272. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül benyújtott felülvizsgálati kérelemben szereplő érvelés keretei között vizsgálta, és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek. A 2016. május 12-én kelt beadványban megjelenő jogszabálysértés vizsgálatát a Pp. 273. § (5) bekezdése kizárta. Ez ugyanis kimondja, a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni. Ebbe pedig beletartozik az új jogi érvekre történő hivatkozás tilalma is.
- [22] A felperes keresete elsődlegesen annak megállapítására irányult, hogy a perbeli szerződés alaki okok miatt nem jött létre, mert a IV. és az V. rendű alperes képviselőjében eljáró személyek képviselői jogosultságát igazoló, a közjegyzői okiratban 1. és 2. számú mellékletként jelzetteket a közjegyző nem fűzte hozzá a

szerződéshez, és a közjegyzői okirat sem rendelkezik arról, hogy az V. rendű alperes a IV. rendű alperes meghatalmazottjaként járt el. A meghatalmazás hiányában tett nyilatkozata nem értelmezhető ezért a IV. rendű alperes szerződéskötésre irányuló nyilatkozataként.

- [23] A Kúria jogi álláspontja e körben az alábbi: a másodfokú bíróság e jogkérdést vizsgálta. Részletesen kifejtette, a Kjtv. 131. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy mikor nem tekinthető közokiratnak a közjegyző által készített okirat. A felperes által elsődlegesen hivatkozott jogszabálysértés, nevezetesen az, hogy a közjegyzői okiratba foglalt szerződés 1. és 2. számú melléklete a felperes példányához nem került csatolásra, nem jelenti, nem bizonyítja, hogy azok az eredeti közokirathoz sem kerültek csatolásra, illetve hogy a szerződéskötéskor nem álltak rendelkezésre.
- [24] A közokiratban írtak alapján megállapítható, hogy a kölcsönszerződést aláírók az V. rendű alperes nevében együttes cégjegyzésre jogosult képviselők voltak. Képviseleti jogosultságukat a cégjegyzék bizonyítja meghatalmazás hiányában is, az aláírási címpéldányaik is rendelkezésre álltak.
- [25] A IV. rendű alperes képviseletére ugyanakkor az V. rendű alperes meghatalmazással volt jogosult. Erről a közjegyző meggyőződött. Rögzítette is, hogy ezt a tényt az érintettek a másolatban csatolt meghatalmazással igazolták. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a peres iratokhoz becsatolásra került a 2004. február 23-án kelt, közjegyzői okiratba foglalt, a IV. rendű alperes által az V. rendű alperesnek adott meghatalmazás.
- [26] A fent kifejtettekben következően, helyesen foglaltak állást a perben eljáró bíróságok, amikor a perbeli szerződés létrejöttét megállapították, azt közokiratba foglaltnak tekintették, mivel az a Kjtv. 129. § d) pontjában előírtaknak megfelel a 131. § (1) bekezdésében felsorolt hiányosságban nem szenved. A Kjtv. 129. § d) pontja értelmében ugyanis elégséges a meghatalmazásra utalás. Amennyiben az elmarad, akkor kell a meghatalmazást a közokirathoz hozzáfűzni. Ebből következően ha a felperesi állítás valós is lenne, a meghatalmazás esetleges hozzáfűzésének hiánya sem eredményezhetné a jogszabályba ütközés megállapítását, ahogy arra a másodfokú bíróság is rámutatott.
- [27] A felperes sérelmezte a felülvizsgálati kérelmében, hogy egyes, a fellebbezésében megjelölt érvekkel a másodfokú bíróság nem foglalkozott. E körben a Kúria utal arra, a Pp. 254. § (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, annak helyes indokaira utalással, azok megismétlése nélkül hagyja helyben. Az elsőfokú bíróság ítélete tartalmazta, hogy a perbeli szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és d) pontjának megfelel, nem ütközik a pénzkölcsön fogalmát meghatározó jogszabályba, illetve, hogy az I. rendű alperes jogképes és a követelés engedményezésére javára szólóan jogszerűen került sor. A Kúria rögzíti, a felperes a fenti, alaptalannak bizonyult eljárási jogi érveken túlmenően más jogsértésre az említett kérdések tekintetében nem hivatkozott. A Pp. 272. § (2)

bekezdése értelmében ezért további jogsértés vizsgálatára e körben nem volt mód. A megelőzően hivatkozott jogszabály ugyanis egyebek mellett előírja, hogy nem elégséges a jogsértést állítani, azt indokolni is szükséges. A Kúria utal azonban arra, az üzletszabályzat a perbeli szerződés részévé vált (V.4.pont). Így módon az ott rendezett kérdések olyannak tekintendők, mint amiket a felek a szerződésben rendeztek. A felperes azt nem állította a felülvizsgálati kérelmében, hogy a szerződés, illetve az üzletszabályzat együttesen nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és d) pontjában írtaknak.

- [28] A Kúria rámutat arra is, a Hpt. 3. számú melléklet I.2. pontjában szereplő egyes azonosító adatok esetleges hiánya a perbeli kölcsönszerződést nem teszi semmissé. Az ugyanis tartalmazza az azonosításhoz szükséges alapvető adatokat. A szerződésben részt vevők személye beazonosítható.
- [29] A felperes alaptalanul sérelmezte, hogy a keresete elbírálásakor az eljárás bíróságok a jogi érdekét kétségbe vonták. A kérelemnek elutasítására ugyanis nem ez okból került sor. Keresete érdemi elbírálást nyert.
- [30] A fent kifejtettekre tekintettel a Kúria az eljárási és az anyagi jogi jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [31] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, így a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán irányadó 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati ellenkérelmet benyújtó alperesek felülvizsgálati költségének megfizetésére. A Kúria ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdése alkalmazásával, a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányosan, ÁFA-val növelten állapította meg.
- [32] A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. és 14. §-a alapján.
- [33] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2016. augusztus 30.

Dr.Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró